

REUS,

IMATGE I VEU

Institut Roseta Mauri

ÍNDEX

1	Context del centre	3
2	Introducció	5
3	Documental: <i>El Refugi de la Patacada</i>	6
3.1	El projecte audiovisual: <i>El Refugi de la Patacada</i>	7
3.2	Participants	9
3.3	Competències bàsiques treballades	10
3.4	Recursos	11
3.5	Metodologia	12
3.6	Objectius	14
3.7	Continguts del projecte	16
3.8	Seqüència general de continguts	17
3.9	Valoració del professor	21
4	Documental: <i>La Deep Web</i>	22
4.1	El projecte audiovisual: <i>La Deep Web</i>	23
4.2	Participants	25
4.3	Competències bàsiques treballades	27
4.4	Recursos	28
4.5	Metodologia	34
4.6	Objectius	31
4.7	Continguts del projecte	33
4.8	Valoració del professor	34

1. CONTEXT DEL CENTRE

L'Institut Roseta Mauri és un centre públic de secundària que es localitza a la zona sud de Reus. És el centre més jove de la ciutat i vam començar a funcionar el setembre del 2008 en uns mòduls prefabricats on vam romandre durant tres cursos i mig fins al trasllat a les noves dependències al carrer Jaume Vidal i Alcover, un indret que ocupem des del mes de gener del 2012.

Estem en un barri jove, en expansió, amb una gran quantitat de noves construccions i amb un projecte de transformació de l'entorn en una àmplia zona educativa articulada al voltant del Campus Bellisens de la URV. Per un futur està prevista la construcció d'un poliesportiu lleuger municipal i el trasllat de la Facultat de Medicina, des del centre fins aquest indret. En els últims anys, s'ha construït la Facultat d'Arquitectura, el nou Hospital Universitari Sant Joan de Reus i la nova Biblioteca Pública Pere Anguera, inaugurada el propassat mes de novembre. La Facultat d'Econòmiques ja fa anys que està ubicada en la zona. Amb el temps serà un important complex educatiu, la qual cosa fa que aquesta part de la ciutat sigui una zona de futur amb molt bones expectatives.

Som una plantilla de 40 professors en diferents situacions administratives, alguns tenen places definitives, d'altres estan en Comissió de Serveis i d'altres estan pendents de plaça. També hi ha interins que ja fa anys que exerceixen la docència. Comptem amb un membre de l'EAP, una assistenta social i una infermera. Tenim dos subalterns i una administrativa. Així mateix hi ha una AMPA molt identificada amb el centre, dinàmica i col·laboradora.

Quant a l'alumnat, la gran majoria dels nostres alumnes vénen al centre a peu, viuen a la zona, per la qual cosa no ens cal transport escolar. Hi ha prop de 500 alumnes, gairebé el 30% dels quals són estrangers. Procedeixen de diferents països, però amb pocs nouvinguts, perquè la gran majoria d'aquests alumnes ja havien estat escolaritzats en anys anteriors per la qual cosa molts parlen i escriuen la llengua catalana sense grans dificultats. Vénen de diferents col·legis de la zona i hi ha molta diversitat de procedència. Podríem dir que gaudim d'una gran pluralitat.

L'Institut Roseta Mauri és un centre públic amb l'objectiu principal d'educar íntegrament els seus alumnes i crear un bon clima de centre que propiciï la convivència de tota la comunitat educativa. Fomentem l'èxit escolar amb bons resultats acadèmics, potenciem l'autoestima de l'alumnat, prevenim l'absentisme escolar i l'abandonament escolar prematur i eduquem els nois i noies en el respecte a la pluralitat social i el medi ambient. Al mateix temps els formem en l'ús de les noves tecnologies i en l'adquisició d'habilitats socials i acadèmiques que els permetin ser autònoms i enfrontar la seva vida futura personal i professional amb eines suficients i en igualtat de condicions per a tothom.

Disposem de 3 línies d'ESO, 2 línies de 1r de Batxillerat i una línia de 2n de Batxillerat. El creixement del centre ha estat progressiu (un nivell per curs). Tot aquest desenvolupament és un dels factors més engrescadors de la nostra feina perquè dia rere dia hem vist créixer l'institut en tots els aspectes juntament amb els nostres alumnes i el sentim molt nostre.

2. INTRODUCCIÓ

El projecte que us presentem a continuació va iniciar el seu recorregut el curs 2008/09. En aquell moment, un dels reptes més importants que ens vam plantejar, va ser el treball de les competències bàsiques d'una forma transversal. Aquest repte, que encara avui en dia forma part de la nostra feina quotidiana com a docents, ha esdevingut l'eix central del Taller d'Audiovisuals.

Estem convençuts que el món audiovisual és una excel·lent eina de treball per desenvolupar tot un seguit d'actituds i habilitats en els nostres alumnes. L'institut, com a focus de formació i aprenentatge, té una responsabilitat cabdal a l'hora de proporcionar visions crítiques i eines d'aprenentatge que permetin l'accés directe a una informació cada cop més global. És per això, que conscients que el món audiovisual és el mitjà menys usat pel sistema educatiu d'una manera sistemàtica, cal aprofitar-ne les potencialitats educatives en les vessants tecnològiques, informatives i comunicatives.

3. DOCUMENTAL:

EL REFUGI DE LA PATACADA

<https://youtu.be/VLrMGDCLX4M>

3.1.- EL REFUGI DE LA PATACADA

Des dels seus inicis, el Taller d'Audiovisuals del Roseta Mauri, hem treballar amb els alumnes de tots els nivells de l'ESO els diferents formats d'enregistrament, de so i imatge, amb la intenció de potenciar el tractament de les dades, la informació i la competència digital.

La competència bàsica en comunicació audiovisual, recollida en el currículum de secundària, entén la comunicació audiovisual com un llenguatge amb els propis codis i normes de funcionament. En aquest sentit, el projecte que us presentem a continuació pretén que l'alumnat aprengui a llegir i escriure missatges audiovisuals i com a conseqüència del coneixement que se'n deriva sigui capaç de fer un ús racional dels mitjans de comunicació audiovisual.

El procés d'ensenyament-aprenentatge parteix de la idea que els alumnes integren coneixements a partir d'experiències pràctiques de la seva vida quotidiana. En aquest sentit, el treball audiovisual ens permet experimentar aspectes concrets del llenguatge com són l'expressió oral i escrita en un context diferent i engrescador.

En el món en què vivim, els mitjans de comunicació i els audiovisuals, en particular, permeten l'accés al món global. Aquesta informació ha de ser destriada i valorada en funció dels objectius que ens plantejem obtenir i aquesta tasca no es pot dur a terme sense un pensament crític capaç de discernir el fonamental de l'anecdòtic. És per això que el projecte té com objectiu fonamental proporcionar visions crítiques i eines d'aprenentatge que ens permetin fer-ne un ús racional i coherent.

És evident que estem parlant de comunicació d'una manera àmplia. En aquesta línia de pensament, l'eix vertebrador del projecte del Taller d'Audiovisuals és el treball de comunicació, inicialment a partir de la recerca de textos i enregistrament i captura d'imatges, d'entrevistes i tot tipus d'informació de diferents formats. En una segona fase amb la redacció de textos, la confecció del guió dels continguts i la confecció de l'*storyboard*. Una vegada tenim el guió dels textos redactats, els ubiquem als espais reflectits per enregistrar les imatges i es dedica un o dos

dies per gravar o per realitzar les tasques que calgui. I finalment, s'editen les imatges obtingudes. Considerem fonamental aquesta darrera fase creativa, ja que dóna sentit al procés d'ensenyament–aprenentatge, entès com una espiral de coneixement que significa la culminació final de vivència, elaboració, anàlisi, comprensió i creació.

El projecte és en un punt on tots, alumnes i professors, aprenem dia a dia, i transformem els continguts i les idees que ens serveixen de guiatge.

Hem escollit el treball d'audiovisuals amb el convenciment que ens permet estimular i treballar d'una manera dinàmica competències bàsiques com:

- El treball en equip.
- El debat i l'aprofundiment dels temes.
- La comunicació oral, la utilització de la capacitat d'expressió.
- La reflexió i el respecte per l'interlocutor.

En definitiva, potenciar l'anàlisi de com la forma i el contingut es relacionen amb el missatge que es vol transmetre i com és reïterat, en el nostre cas, per l'oient i coresponsabilitzar els nois i noies en una tasca que va més enllà de l'activitat escolar, i on altres joves i adults poden avaluar el seu treball, tot possibilitant l'estudi, la reflexió i el debat a partir d'una fórmula que se'ns acudeix divertida són les fites a les que volem arribar amb el nostre projecte.

El passat curs 2014/2015, un grup de quatre alumnes de 4r d'ESO, i com a projecte del segon quadrimestre, van aprofitar les experiències de cursos anteriors, i proposaren realitzar un projecte en format de documental sobre els refugis reusencs de la Guerra Civil espanyola.

3.2.- PARTICIPANTS

El Taller d'Audiovisuals s'adreça a l'alumnat de 1r, 2n, 3r i 4t d'ESO que està interessat en el món dels mitjans de comunicació i els audiovisuals en general, amb donar a conèixer les característiques bàsiques relacionades amb el món audiovisual.

En aquest cas són els alumnes de 4t d'ESO els que han realitzat el documental El Refugi de la Patacada, que ara tractem. En concret, els alumnes que han participat del documental han estat:

- Julián Alcañiz Juncosa
- Aida Bargalló Masip
- Nathán Andrés Marcari Justino
- Andrea Monterde Marcos

Està planificat de manera que l'alumne pugui conèixer de forma real els mitjans de comunicació, presentant, d'una manera amena, aspectes genèrics tècnics i de funcionament dels mitjans, tot combinant la teòrica amb la pràctica.

3.3.- COMPETÈNCIES BÀSIQUES TREBALLADES

1. Competència en comunicació lingüística.
2. Tractament de la informació i competència digital.
3. Competència social i ciutadana.
4. Competència per aprendre a aprendre.
5. Autonomia i iniciativa personal.

3.4.- RECURSOS

Per dur terme el projecte d'Audiovisuals, l'Institut Roseta Mauri disposa:

Una aula d'informàtica on es treballa la recerca d'informació com el procés de programes.

- Una aula d'Audiovisuals,
- Dues càmeres Cannon per enregistrar vídeos.
- Dos trípodes.
- Una càmera fotogràfica Lumix per fer les fotos i també algunes gravacions breus amb una bona qualitat d'imatge.
- Micròfon i cable per connectar amb la càmera.
- Programa per editar Pinnacle i VideoPad.

3.5.- METODOLOGIA

Treballem de forma transversal, però hem decidit incidir més en les matèries implicades en el bloc del projecte com són de Llengua catalana, Tecnologia i Ciències Socials. El treball parteix de les Competències Bàsiques com a eix vertebrador de tot el procés, essent la comunicativa lingüística, l'audiovisual i el coneixement dels trets principals dels refugis de la Guerra Civil de la nostra ciutat les més treballades al llarg de tot el procés.

La metodologia general es basa en el treball en equip, de manera activa i experimental, amb l'objectiu essencial de saber comunicar la informació oralment, per escrit i amb els llenguatges audiovisual. Si bé el projecte pretén potenciar la capacitat creativa dels alumnes, aquests han de decidir la tipologia dels textos a treballar, les seves estructures i l'espai on volen gravar.

Treballem a 4t ESO l'estructura del reportatge sobre el refugis antiaeris amb la seqüència metodològica següent:

- Inicialment es treballen els conceptes bàsics de la Guerra Civil i en concret dels refugis destinats a la població civil. Els alumnes busquen les característiques bàsiques d'aquests elements que han perdurat a la nostra ciutat, prioritzant els espais que han estat reoberts al públic en els darrers anys. En aquesta primera fase resulta essencial la retroalimentació de les descobertes dels altres i comparar les recerques fetes per ells mateixos.
- En segon lloc expliquen les característiques bàsiques del sistema de protecció i n'investiguen els principals refugis de la ciutat. Enumeren i descriuen les principals característiques de la manera de viure a l'època. Treballen per comprendre el tipus de vida que es duia en aquests indrets i què es feia durant les llargues hores d'estada sota terra.

En aquesta segona fase es treballen de forma molt especial les tècniques de recerca, el treball de recollida d'imatges antigues, lectura d'aquestes i l'organització cronològica de tot el material.

Es reparteixen els diferents apartats. Cada alumne, o grup d'alumnes, es responsabilitza de redactar els textos i d'ubicar-los en els espais adients. Els textos es llegeixen davant de la classe i es fan les correccions oportunes. Es fan proves de gravació tant de veu com dels presentadors.

- En tercer lloc, s'enregistra als exteriors el programa que ja hem preparat a l'*storyboard*, amb les preses necessàries i amb la comprovació que el so sigui el correcte.

Una vegada tenim les gravacions, comencem a editar el reportatge i, si en algunes preses falla el so, el gravem a l'estudi amb veu en *off*.

3.6.- OBJECTIUS

a) GENERALS

1. Aconseguir la competència comunicativa oral, escrita i audiovisual en català per comunicar-se amb els altres, per aprendre (en la recerca i elaboració d'informació, i en la transformació d'informació, i en la transformació dels coneixements), per expressar les opinions i concepcions personals, apropiat-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.
2. Aconseguir la competència en la llengua catalana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió, i per a la seva participació en les creacions culturals
3. Utilitzar amb autonomia totes les eines que s'utilitzen per gravar imatges i textos llegits, utilitzar les tecnologies de la informació i comunicació per obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions. per aconseguir una empatia per les creences i la manera de viure d'altres èpoques per participar en la vida social.
4. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment, per escrit o audiovisualment de manera coherent i adequada els contextos acadèmic, social i cultural, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.
5. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.
6. Aconseguir una empatia per la manera de viure d'altres èpoques i en la participació en la vida social.

b) ESPECÍFICS PER A 4T D' ESO

1. Escriure textos de tipologia diversa i pertanyents a àmbits de relació multi direccionals sobre diferents temes, utilitzant recursos adequats de cohesió i coherència.
2. Utilitzar amb una autonomia i un esperit crític progressius els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació per a obtenir, interpretar i valorar informacions de diversos tipus i opinions diferents.
3. Emprar autònomament estratègies d'organització per al treball individual de grup i tècniques d'estudi, investigació i recollida de les dades com la consulta de diccionaris i fonts de pàgines web, el maneig i la creació de fitxes i fitxers, el subratllat de textos, la confecció d'esquemes i resums i també iniciar-se en els recursos per a l'aprenentatge i l'estudi que ofereix les noves tecnologies (especialment internet)
4. Comprendre discursos orals i escrits (narratius, descriptius, prescriptius, exposició d'opinions, conversacionals), captant les idees essencials, induint dades no explícits, reconeixent les seves característiques estructurals i pragmàtiques i expressant opinions personals raonades.
5. Produir textos d'intenció o d'observació literària i valorar la creativitat i la innovació.
6. Aplicar amb una certa autonomia els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per a comprendre textos orals i escrits i per escriure i parlar amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
7. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.
8. Manipular les imatges i editar de forma creativa seguint el guió prèviament creat per ells mateixos.
9. Exposar davant d'un públic un projecte de recerca.

3.7.- CONTINGUTS

1. Identificació de l'estructura comunicativa dels missatges: les intencions de l'emissor i l'ordre i jerarquia de les idees expressades.
2. Producció de textos orals, amb la finalitat d'explicitar les imatges.
3. Explicació les característiques bàsiques del sistema de refugis basant-se en l'estructura urbanística de l'època.
4. Valoració de les restes de l'època com a fonts fonamentals que permeten reconèixer la vida de la vila en el passat i valorar-les, ressaltant la importància en la seva conservació
5. Incentiu de la curiositat per conèixer maneres de viure d'altres èpoques.
6. Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme adequats a la situació comunicativa i la seva funció, usant els recursos TIC (enregistrament de veu) i els mitjans de comunicació.
7. Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme correctes (interpretant els signes de puntuació de forma apropiada), tot incidint en el posicionament del lector respecte del text llegit.
8. Estructuració del text en relació amb els aspectes formals i seguiment de les normes bàsiques de presentació dels treballs escrits.
9. Interès per la bona presentació dels treballs orals i audiovisuals, tant en suport paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques. tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats
10. Transmissió dels continguts treballats i desenvolupats en el reportatge audiovisual i explicar-ho a altres alumnes més petits.

3.8.- SEQÜÈNCIA GENERAL DE CONTINGUTS

La graella recull bona part de les competències bàsiques explicades anteriorment. Tot està obert a futures modificacions en anys posteriors.

PROGRAMACIÓ AULA 4t ESO

UNITAT 1: QUÈ ÉS REPORTATGE? CARACTERÍSTIQUES DEL MEDI						
OBJECTIUS	COMPETÈNCIES	CONTINGUTS	ACTIVITATS	RELACIÓ AMB ALTRES MATÈRIES	CRITERI DE QUALIFICACIÓ MATÈRIA	
<p>1. Coneixer els elements claus del medi audiovisual</p> <p>2. Descriure les característiques del reportatge</p> <p>3. Potenciar la comprensió de textos que acompanyen les imatges</p>	Competència en comunicació lingüística	<p>Conceptes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - El principi de comunicació amb la imatge - El llenguatge de comunicació <p>Procediments:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exercici de comunicació oral, i visual - Exercici de les característiques del mitjà <p>Actituds</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interès pels continguts treballats a l'aula. - Interès per millorar el procés de comunicació. 	D'iniciació/diagnosi	<p>Tecnologia</p> <p>Història</p> <p>Llengua Catalana</p>	<p>40% Activitats</p> <p>40% Projecte finals</p> <p>20% Actitud</p>	
	Conèixer tècniques i mecanismes lingüístics que permeten l'ampliació del vocabulari i la relació entre elles de paraules ja conegudes.		Preguntes de coneixements previs			
	Competència per aprendre a aprendre		De desenvolupament		<p>Recerca d'informació Exercicis d'expressió oral i lectura dels textos</p>	ESPAIS
	Repassar continguts abans de repassar-ne de nous					Aula Ordinària
						Aula informàtica
Tractament de la informació i competència digital		D'avaluació	RECURSOS			
Adquirir habilitats per a la reutilització de la informació en la producció de textos orals i escrits propis		Valoració dels exercicis de classe.		<p>Manual d'Estil del Taller d'Audiovisuals</p> <p>Textos periodístics.</p> <p>Audicions de programes de ràdio.</p>		

UNITAT 2: COM ÉS FA UN REPORTATGE?					
OBJECTIUS	COMPETÈNCIES	CONTINGUTS	ACTIVITATS	RELACIÓ AMB ALTRES MATÈRIES	CRITERI DE QUALIFICACIÓ MATÈRIA
<p>1. Potenciar el treball de grup</p> <p>2. Millorar la capacitat de reacció davant les imatges</p> <p>3. Conèixer i distingir les funcions dels diferents professionals del món de l'audiovisual</p>	Competència en comunicació lingüística	<p>Conceptes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Professionals de l'edició (productors, guionistes, locutors, tècnics de so, edició d'imatges) - Aspectes tècnics de la imatge. <p>Procediments:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Repartiment de rols entre els alumnes. - Breu pràctica de manipulació dels programes d'edició <p>Actituds:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interès pels continguts treballats amb l'interès per millorar el procés de comunicació. 	D'iniciació/diagnosi	<p>Tecnologia</p> <p>Història de la ciutat</p> <p>Llengua Catalana</p>	40% Activitats
	Augmentar l'ús del llenguatge en general		Preguntes de coneixements previs		40% Projecte finals
	Competència per aprendre a aprendre		De desenvolupament		20% Actitud
	Repassar continguts abans de tractar-ne de nous		Lectura de la unitat 1 del manual de pràctica de taula de so		ESPAIS
	Tractament de la informació i competència digital		Exercicis d'edició en les imatges i el so		Aula Ordinària
	Recórrer a suports electrònics en el procés d'escriptura		D'avaluació		Aula informàtica
		Seguiment en l'adquisició de coneixements	RECURSOS	Sortida per la ciutat	
				Eines del Centre	
				Llibres de la biblioteca,	
				Imatges d'arxiu	
				Estudi de gravació	

UNITAT 3 : ELS FORMATS .D'AUDIOVISUALS					
OBJECTIUS	COMPETÈNCIES	CONTINGUTS	ACTIVITATS	RELACIÓ AMB ALTRES MATÈRIES	CRITERI DE QUALIFICACIÓ MATÈRIA
<p>1.Potenciar la comprensió de les explicacions</p> <p>2.Millorar l'expressió escrita i oral</p> <p>3. Millorar la capacitat comunicativa.</p> <p>4.Conèixer els diferents formats</p>	<p>Competència en comunicació lingüística</p>	<p>Conceptes:</p> <p>La narració</p> <p>La descripció</p> <p>El reportatge</p> <p>La comunicació</p> <p>Procediments:</p> <p>Lectura i anàlisi dels diferents formats.</p> <p>Redacció i lectura de produccions pròpies en els diferents formats</p> <p>Actituds:</p> <p>Respecte per les produccions dels altres.</p> <p>Interpretació objectiva de la informació</p>	<p>D'iniciació/diagnosi</p>	<p>Tecnologia</p> <p>Història de la ciutat</p> <p>Llengua Catalana</p>	<p>40% Activitats</p> <p>40% Projecte finals</p> <p>20% Actitud</p>
	<p>Emmarcar les pròpies creacions en els gèneres i tipologies que es presenten</p>		<p>Preguntes de coneixements previs</p>		
	<p>Competència per aprendre a aprendre</p>		<p>De desenvolupament</p>		
	<p>Repassar continguts abans de tractar-ne de nous</p> <p>Comprendre i compondre textos com a mitjà per a optimitzar l'aprenentatge lingüístic i comunicatiu.</p>		<p>Proves davant la càmera i gravacions</p> <p>Redacció i lectura de textos de producció pròpia</p>		
	<p>Tractament de la informació i competència digital</p>		<p>D'avaluació</p>		
	<p>Descobrir tècniques narratives, descriptives combinades amb les imatges.</p>		<p>Valoració de les produccions</p>		
	<p>Autonomia i iniciativa personal</p>				
	<p>Preparar presentacions i exposicions davant dels altres i fer-les</p>				
				<p>ESPAIS</p> <p>Aula Ordinària</p> <p>Aula informàtica</p>	
				<p>RECURSOS</p> <p>Eines del Centre</p> <p>Llibres de la biblioteca,</p> <p>Imatges d'arxiu</p> <p>Estudi de gravació.</p>	

UNITAT 4: ESCRIURE, LLEGIR, PRESENTAR						
OBJECTIUS	COMPETÈNCIES	CONTINGUTS	ACTIVITATS	RELACIÓ AMB ALTRES MATÈRIES	CRITERI DE QUALIFICACIÓ MATÈRIA	
1. Potenciar la comprensió de textos. 2. Millorar l'expressió oral i escrita. 3. Millorar la capacitat comunicativa. 4. Confeccionar un reportatge 5. Exposar el projecte a altres alumnes.	Competència en comunicació lingüística	Conceptes: Redacció i confecció dels diferents apartats d'un magazine. Estructura lineal de la frase. Exercicis de bona locució. Pla de treball: confecció del programa. Procediments: Elaboració del guió i repartiment de tasques. Redacció i assaig dels textos produïts. Gravació del programa. Audició del programa Actituds: Respecte per les produccions dels altres. Interpretació objectiva de la informació.	D'iniciació/diagnosi	Tecnologia Història de la ciutat Llengua Catalana	40% Activitats 40% Projecte finals 20% Actitud	
	Emmarcar les pròpies creacions en els gèneres i tipologies que es presenten.		Preguntes de coneixements previs		De desenvolupament	ESPAIS
	Competència per aprendre a aprendre		Edició del projecte. Exposició del reportatge			
	Representar el món per mitjà del llenguatge. Comprendre i compondre textos com a mitjà per a optimitzar l'aprenentatge lingüístic.		Tractament de la informació i competència digital		D'avaluació	RECURSOS
	Adquirir habilitats per a la reutilització de la informació en la producció de textos orals i escrits propis		Autonomia i iniciativa personal		Valoració de les produccions finals.	
	Preparar presentacions i exposicions davant dels altres i fer-les					
	Competència social i ciutadana					
	Fer debats i discussions en grup acceptant i valorant les aportacions de cadascú. Dur a terme activitats en grup arribant a conclusions que puguin ser acceptades per tothom.					

3.9.- VALORACIÓ DEL PROFESSOR

Aquest documental s'emmarca dins de la programació del Taller d'Audiovisuals del centre. Un projecte què, tal i com hem definit, cerca el treball en equip, a través del món audiovisual, a més de permetre la feina vinculada ala creació literària, la recerca i descoberta sobre un tema del nostre entorn més proper, escollit per l'alumnat, i tutelat pel professor del Taller d'Audiovisuals.

Amb aquest projecte s'ha seguit la línia de treball que caracteritza la feina del Taller que, a grans trets, cerca millorar l'autonomia personal, l'organització del treball, el treball en equip, així com altres aspectes més tècnics, com la definició del plans de gravació, l'organització i gestions per la sortida de gravació o la selecció d'imatges per la posterior edició del documental. Vist el resultat final, es pot afirmar que els objectius marcats en un inici, han estat assolits de manera satisfactòria, ja que l'alumnat ha sabut gestionar cadascun dels passos fins a obtenir un treball documental prou satisfactori.

Parlar d'avaluació és parlar de tot el procés i no només de la producció final. La coordinació del treball en equip, l'adopció de rols, la planificació, la creació dels guions i *storyboard*, la recollida de dades amb diferents eines, l'enregistrament, l'edició i finalment la difusió són etapes que tenen per elles mateixes una importància cabdal, tant per l'impacte en la qualitat del producte final com, sobretot, pel caràcter formador.

Finalment també és important remarcar que l'avaluació del treball ha estat positiva gràcies al respecte per la propietat intel·lectual i els drets d'autor. Tot el material audiovisual utilitzat (imatges i àudios) ha estat produït per l'alumnat o és lliure de drets.

4. DOCUMENTAL:

LA DEEP WEB

<https://youtu.be/tYQVzf6BZ30>

4.1.- EL PROJECTE AUDIOVISUAL: DOCUMENTAL *LA DEEP WEB*

Han passat sis anys des que vam iniciar el projecte d'audiovisuals a l'Institut Roseta Mauri de Reus. Al llarg d'aquests anys hem treballat amb els alumnes d'ESO els diferents formats d'enregistrament de so i imatge amb la intenció de potenciar el tractament de la informació i la competència digital.

La competència bàsica en comunicació audiovisual, recollida en el currículum de secundària, entén la comunicació audiovisual com un llenguatge amb els propis codis i normes de funcionament. En aquest sentit, el projecte que us presentem a continuació pretén que l'alumnat aprengui a llegir i escriure missatges audiovisuals i com a conseqüència del coneixement que se'n deriva sigui capaç de fer un ús racional dels mitjans de comunicació audiovisual.

El procés d'ensenyament-aprenentatge parteix de la idea que els alumnes integren coneixements a partir d'experiències pràctiques de la seva vida quotidiana. En aquest sentit, el treball audiovisual ens permet experimentar aspectes concrets del llenguatge com són l'expressió oral i escrita en un context diferent i engrescador.

En el món en què vivim, els mitjans de comunicació i els audiovisuals, en particular, permeten l'accés al món global. Aquesta informació ha de ser destriada i valorada en funció dels objectius que ens plantejem obtenir i aquesta tasca no es pot dur a terme sense un pensament crític capaç de discernir el fonamental de l'anecdòtic. És per això que el projecte té com objectiu fonamental proporcionar visions crítiques i eines d'aprenentatge que ens permetin fer-ne un ús racional i coherent.

És evident que estem parlant de comunicació d'una manera àmplia. En aquesta línia de pensament, l'eix vertebrador del projecte del Taller d'Audiovisuals és el treball de comunicació, inicialment a partir de la recerca de textos i captura d'imatges, d'entrevistes i tot tipus d'informació de diferents formats. En una segona fase amb la redacció de textos, la confecció del guió dels continguts i la confecció de l'*storyboard*. Una vegada tenim el guió dels textos redactats,

els ubiquem als espais reflectits per enregistrar les imatges i es dedica un o dos dies per gravar o per realitzar les tasques que calgui. Finalment, s'editen les imatges obtingudes. Considerem fonamental aquesta darrera fase creativa, ja que dóna sentit al procés d'ensenyament-aprenentatge, entès com una espiral de coneixement que significa la culminació final de vivència, elaboració, anàlisi, comprensió i creació.

El projecte és en un punt on tots, alumnes i professors, aprenem dia a dia, i transformem els continguts i les idees que ens serveixen de guiatge.

Hem escollit el treball d'audiovisuals amb el convenciment que ens permet estimular i treballar d'una manera dinàmica competències bàsiques com:

- El treball en equip.
- El debat i l'aprofundiment dels temes.
- La comunicació oral, la utilització de la capacitat d'expressió.
- La reflexió i el respecte per l'interlocutor.

En definitiva, potenciar l'anàlisi de com la forma i el contingut es relacionen amb el missatge que es vol transmetre i com és reïterpretat, en el nostre cas, per l'oient i coresponsabilitzar els nois i noies en una tasca que va més enllà de l'activitat escolar, i on altres joves i adults poden avaluar el seu treball, tot possibilitant l'estudi, la reflexió i el debat a partir d'una fórmula que se'ns acudeix divertida són les fites a les que volem arribar amb el nostre projecte.

Aquest curs 2015-2016 un grup d'alumnes del taller d'audiovisuals amb coordinació amb la matèria optativa Informàtica de 4t d'ESO, han volgut aplicar les habilitats incorporades des dels primers cursos de l'ESO a la realització d'un documental sobre la **Deep Web** o **Internet fosca**.

Aquest treball s'ha elaborat durant tot el primer trimestre i part del segon com a projecte de recerca de 4t d'ESO. Per tant, degut a la temporització tan ajustada que s'ha tingut, la planificació de les tasques a realitzar ha estat un eina necessària i imprescindible.

El tema escollit, la Deep Web o Internet fosca, respon a una motivació de l'alumnat per donar a conèixer una part de la web que no és coneguda per tothom i fomentar, d'aquesta manera, una actitud crítica envers els perills que suposa un mal ús de les noves tecnologies.

4.2.- PARTICIPANTS

El projecte que es presenta està compost per un grup de quatre alumnes de 4t d'ESO de la matèria optativa d'Informàtica que estan interessats en Internet, el món dels mitjans de comunicació i els audiovisuals en general.

En aquest cas són els alumnes de 4t d'ESO els que han realitzat el seu **projecte de recerca de 4t** amb la realització del documental que ara es presenta.

En concret, els alumnes que han participat del documental han estat:

- Ivan Emmanuel Jiménez Rako
 - Andrea Monterde Marcos
 - Rita Victoria Hernández Ventaja
 - Julián Alcañiz Juncosa
-

4.3.- COMPETÈNCIES BÀSIQUES TREBALLADES

1. Competència en comunicació lingüística.
2. Tractament de la informació i competència digital.
3. Competència social i ciutadana.
4. Competència per aprendre a aprendre.
5. Autonomia i iniciativa personal.

4.4.- RECURSOS

Per dur terme el documental “Deep Web” els alumnes han fet servir el material que disposa el Taller d’Audiovisuals de l’Institut Roseta Mauri.

- Una aula d’informàtica on es treballa la recerca d’informació.
- Una aula d’Audiovisuals.
- Una càmera reflex Canon EOS 700D per enregistrar vídeos.
- Trípod.
- Micròfon ceràmic d’ambient per connectar a la càmera reflex.
- Programa d’edició VideoPad.

4.5.- METODOLOGIA

Tot i que el treball sorgeix com a Projecte de recerca de 4t d'ESO, els alumnes treballen de forma transversal incidint més en les matèries implicades en el bloc del projecte com són la Informàtica, Llengua catalana i Ciències Socials. El treball parteix de les Competències Bàsiques com a eix vertebrador de tot el procés, essent la comunicativa la més treballada al llarg de tot el procés.

La metodologia general es basa en el treball en equip, de manera activa i experimental, amb l'objectiu essencial de saber comunicar la informació oralment, per escrit i amb els llenguatges audiovisual. Si bé el projecte pretén potenciar la capacitat creativa dels alumnes, aquests han de decidir la tipologia dels textos a treballar, les seves estructures i l'espai on volen gravar. Treballem a l'estructura del documental sobre la Deep Web amb la seqüència metodològica següent.

Inicialment es treballen els conceptes d'Internet que s'abordaran. Els alumnes busquen informació sobre el tema, prioritzant en les eines que més relació tenen en la seva vida quotidiana. En aquesta primera fase resulta essencial la retroalimentació de les descobertes dels altres i comparar les recerques fetes per ells mateixos.

En segon lloc expliquen les característiques bàsiques d'aquesta Web fosca que estan analitzant. Cal, doncs, organitzar tota la documentació en capítols o unitats de contingut que després formaran l'estructura del document audiovisual. En el cas d'estudi, els capítols són el tràfic de drogues, els *bit coins*, els programes d'accés, la pornografia infantil, etc.

En aquesta segona fase es treballen de forma molt especial les tècniques de recerca. Ha estat fonamental en la realització del documental les *entrevistes amb gent del carrer* i amb *mossos d'esquadra especialitzats en la seguretat a Internet*. Per entrevistar als mossos, hem hagut de demanar permís al cap dels mossos d'esquadra de Reus.

Es reparteixen els diferents apartats. Cada alumne es responsabilitza de preparar els textos tenint en compte que han de ser preparats per ser escoltats en un document audiovisual com a *veus en*

off. Els textos es llegeixen a classe amb el professor tutor del projecte i es fan les correccions oportunes. Es fan proves de gravació de veu.

Dins del procés del recerca també cal destacar que s'ha passat una enquesta¹ a l'alumnat per saber quin és el grau de coneixement de l'alumnat del centre sobre la temàtica a tractar. La hipòtesi inicial del documental és que, en general, la gent no té coneixements sobre la Deep Web.

En tercer lloc, cal prepara un *storyboard* del documental on ubicar les imatges i recursos d'Internet, les entrevistes a realitzar, i les diferents veus en *off* i rètols corresponents. Aquest *storyboard* serà l'esquema que utilitzarem per realitzar el muntatge del document.

En quart lloc, s'han enregistrat les gravacions de les entrevistes als mossos d'esquadra i a la gent del carrer. És en aquest apartat on es posen en pràctica les tècniques de gravació treballades al Taller d'audiovisuals com són l'enfocament i la utilització de diferents plans.

Una vegada tenim les gravacions, comencem a editar el documental. Per fer-ho, ha estat imprescindible obtenir prèviament recursos com imatges i captures de pantalla (en format vídeo) de les entrades a la Deep Web.

Finalment, s'ha passat el documental a les diferents classes de 3r i 4t d'ESO. L'objectiu inicial del projecte ha estat informar i crear consciència dels perills d'aquesta part de la web i la millor manera per fer-ho es difondre el treball fet.

¹ Enquesta ubicada al següent formulari:

<https://docs.google.com/a/iesrosetamauri.org/forms/d/1EEKNzLTIXyJFpw2MONedMoHiZc-9JUwEK6uKk6UhR-E/viewform>

4.6.- OBJECTIUS

a) GENERALS

1. Aconseguir la competència comunicativa oral, escrita i audiovisual en català per comunicar-se amb els altres, per aprendre (en la recerca i elaboració d'informació, i en la transformació d'informació, i en la transformació dels coneixements), per expressar les opinions i concepcions personals, apropiar-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.
2. Aconseguir la competència en la llengua catalana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió, i per a la seva participació en les creacions culturals
3. Utilitzar amb autonomia totes les eines que s'utilitzen per gravar imatges i textos llegits, utilitzar les tecnologies de la informació i comunicació per obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions per aconseguir crear consciència d'una situació que pot ser força perillosa.
4. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment, per escrit o audiovisualment de manera coherent i adequada els contextos acadèmic, social i cultural, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.
5. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.

b) ESPECÍFICS DEL PROJECTE A 4T D' ESO

6. Escriure textos de tipologia diversa i pertanyents a àmbits de relació multi direccionals sobre diferents temes, utilitzant recursos adequats de cohesió i coherència.
7. Utilitzar amb una autonomia i un esperit crític progressius els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació per a obtenir, interpretar i valorar informacions de diversos tipus i opinions diferents.
8. Emprar autònomament estratègies d'organització per al treball individual de grup i tècniques d'estudi, investigació i recollida de les dades com la consulta de diccionaris i fonts de pàgines web, el maneig i la creació de fitxes i fitxers, el subratllat de textos, la confecció d'esquemes i resums i també iniciar-se en els recursos per a l'aprenentatge i l'estudi que ofereix les noves tecnologies (especialment Internet)
9. Comprendre discursos orals i escrits (narratius, descriptius, prescriptius, exposició d'opinions, conversacionals), captant les idees essencials, induint dades no explícits, reconeixent les seves característiques estructurals i pragmàtiques i expressant opinions personals raonades.
10. Produir textos d'intenció o d'observació literària i valorar la creativitat i la innovació.
11. Aplicar amb una certa autonomia els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per a comprendre textos orals i escrits i per escriure i parlar amb adequació, coherència, cohesió i correcció.
12. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.
13. Manipular les imatges i editar de forma creativa seguint el guió prèviament creat per ells mateixos.
14. Exposar davant d'un públic un projecte de recerca elaborat.

4.7.- CONTINGUTS DEL PROJECTE

1. Identificació de l'estructura comunicativa dels missatges : les intencions de l'emissor i l'ordre i jerarquia de les idees expressades.
2. Producció de textos orals, amb la finalitat d'explicitar les imatges.
3. Internet com a font rica i diversa d'informació.
4. Generació i edició d'imatges amb el programari d'edició corresponent.
5. Captura, edició, tractament i muntatge de fragments de vídeo amb àudio per a la creació de continguts multimèdia.
6. Respecte pels diferents drets d'autor: Creative Commons, Copyright i Copyleft. Utilitzar recursos audiovisuals lliures de drets.
7. Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme adequats a la situació comunicativa i la seva funció, usant els recursos TIC (enregistrament de veu) i els mitjans de comunicació.
8. Estructuració del text en relació amb els aspectes formals i seguiment de les normes bàsiques de presentació dels treballs escrits.
9. Interès per la bona presentació dels treballs orals i audiovisuals, tant en suport paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques. tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats.
10. Publicació dels documents audiovisuals elaborats a través de les eines que ens ofereix la web 2.0. Difusió del projecte.
11. Transmissió dels continguts treballats i desenvolupats en el reportatge audiovisual i explicar-ho a altres alumnes.

4.8.- VALORACIÓ DEL PROFESSOR

El documental que es presenta té com a marc el *Projecte de Recerca de 4t d'ESO* definit al Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. Segons el qual, l'alumnat, treballant en equip, ha de realitzar un seguit d'activitats de descoberta i recerca sobre un tema determinat escollit per ells i sota el guiatge d'un professor tutor.

En aquest marc, el treball ha servit per millorar l'autonomia en l'organització del treball, tant en la planificació i documentació prèvia com en la posterior edició del documental. Podem dir que els objectius plantejats han estat aconseguits. L'alumnat ha donat resposta a una necessitat (crear consciència dels perills de la Deep Web) amb la realització d'un document audiovisual per al qual han hagut d'aplicar les habilitats adquirides durant tota l'etapa de l'ensenyament secundari, especialment a les matèries Informàtica i Taller d'Audiovisuals.

Parlar d'avaluació és parlar de tot el procés i no només de la producció final. La coordinació del treball en equip, l'adopció de rols, la planificació, la creació dels guions i *storyboard*, la recollida de dades amb diferents eines, l'enregistrament, l'edició i finalment la difusió són etapes que tenen per elles mateixes una importància cabdal, tant per l'impacte en la qualitat del producte final com, sobretot, pel caràcter formador.

Finalment també és important remarcar que l'avaluació del treball ha estat positiva gràcies al respecte per la propietat intel·lectual i els drets d'autor. Tot el material audiovisual utilitzat (imatges i àudios) ha estat produït per l'alumnat o és lliure de drets.

